

Innováció és szervezeti adaptáció a titkosszolgálatoknál – lehetőségek és kihívások az új évezredben

Balogh Péter – SZTE BTK Szociológiai Tanszék

Az előadás keretében arra vállalkozunk, hogy felvessünk, – alapvetően társadalomtudományi, döntően szociológiai szempontok mentén – értelmezzünk, és – az ilyen célból hasznosíthatónak tűnő, jellemzően korlátozottan rendelkezésre álló empirikus lehetőségek fényében – illusztráljunk olyan lehetséges irányokat és mintázatokat, melyek a nemzetbiztonsági terület kutatásának releváns aspektusait jelenthetik. A kérdéskör koncepcionális beágyazásához és értelmezéséhez az előadásban elsőként néhány fókuszpontot jelölünk meg. A titkosszolgálatok vizsgálatának lehetséges irányai kapcsán mindenképpen felvetésre érdemesnek tekintjük az újítások keletkezésére és az innovációk hasznosítására ill. azok terjedésére vonatkozó elméleti megfontolások és modellek – elsősorban szociológiai aspektusainak – áttekintését. Ezen szemponthoz kapcsoljuk a koncepcionális váz egy másik dimenzióját, mely a tágabb társadalomtudományi érdeklődésben is szerteágazóan alkalmazott tőkeelméletnek a téma szempontjából relevánsnak tekinthető elemeire fókuszál. Végezetül ugyancsak a lehetséges értelmezési keretek között felvetjük és áttekintjük az állami működés egyes sajátosságaiban az új évezred során bekövetkező változásokat, melyek szintén jelentékeny szerepet játszanak a nemzetbiztonsági szervezetek tevékenységének körülményei ill. kihívásai szempontjából. A koncepcionális keretek mentén a titkosszolgálatok vizsgálata kapcsán felvázolható lehetséges kutatási irányok esetleges relevanciáját hazai és nemzetközi kitekintéssel összeállított esettanulmányok tömör összefoglalásával kívánjuk illusztrálni, melyek várakozásaink szerint a lehetőségek további tisztázásához is hozzájárulhatnak. Az előadás zárásaként az összegzés mellett röviden arra is utalunk, hogy a szűkebb társadalomtudományi, szociológiai nézőpont esetlegesen miként kombinálható más tudományos diszciplínák megközelítésmódjával.